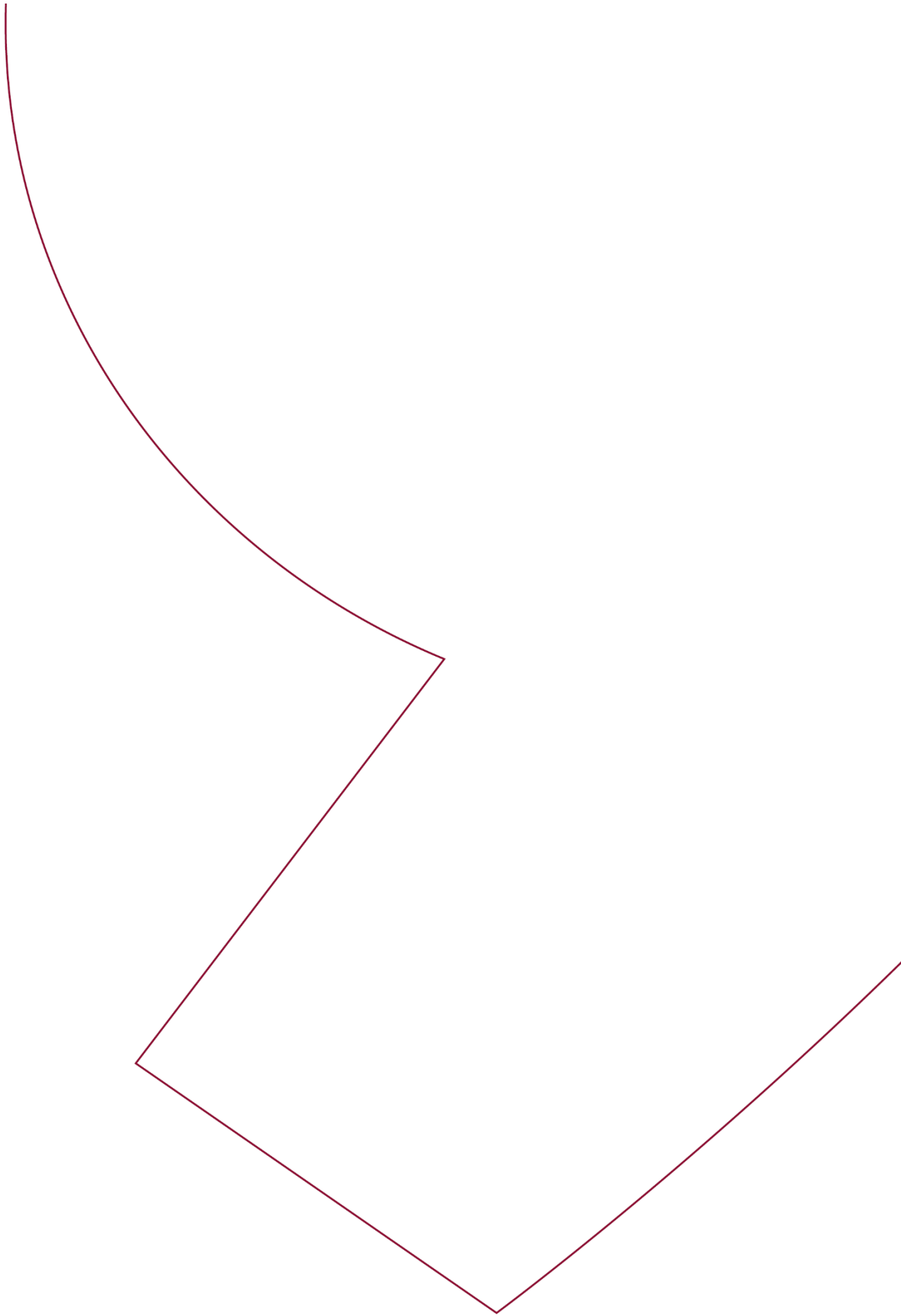

BEOORDELINGSRAPPORT

Instelling zonder erkenning ITK

hbo-bacheloropleiding Vormgeving
voltijd

ArtEZ University of the Arts

BEOORDELINGSRAPPORT

Instelling zonder erkenning ITK

hbo-bacheloropleiding Vormgeving
voltijd

ArtEZ University of the Arts

ISAT:39111

Hobéon Certificering & Accreditatie

Datum

21 april 2026

Auditpanel

P. J. Wildschut, Med

L. Cluitmans, MA

N. Schrader, MA

J. Rekveld, PhD

N. Karst, MA

S.L. Warmenhoven - Venderbos, MA

Yara Stiglic

Secretaris

M. Orji, MSc

INHOUDSOPGAVE

1.	BASISGEGEVENS	1
2.	SAMENVATTING	3
3.	INLEIDING	5
4.	OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN	8
5.	EINDOORDEEL	24
6.	AANBEVELINGEN	25
BIJLAGE I	Scoretabel	26
BIJLAGE II	Programma, werkwijze en beslisregels	27
BIJLAGE III	Lijst geraadpleegde documenten	31
BIJLAGE IV	Panelsamenstelling	32

1. BASISGEGEVENS

NAAM INSTELLING	ArtEZ University of the Arts
Status instelling	Bekostigd
Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	n.v.t.
NAAM OPLEIDING (zoals in RIO)	Vormgeving
Opleidingscode (ISAT)	39111
Onderdeel	HBO Bachelor Beeldende Kunst en Vormgeving midden
Oriëntatie opleiding	hbo
Niveau opleiding	Bachelor
Onderzoeksmaster	Nee
Graad en titel	Bachelor of Arts
Aantal studiepunten	240 EC
Afstudeerrichtingen en specialisaties	Academie voor Art & Design, Arnhem 1. Design Art Technology (DAT) (ENG); 2. Graphic Design (ENG) 3. Product Design (ENG) 4. Creative Writing 5. Fashion Design (ENG). Academie voor Art & Design, Zwolle 6. Animation Design 7. Comic Design 8. Graphic Design (voltijd en deeltijd) 9. Illustration Design 10. Interieurarchitectuur 11. Try Out (nieuw, geen onderdeel accreditatie) Enschede (AKI): 12. Crossmedia Design (ENG + NL) 13. Moving Image (ENG)
Locaties	Arnhem, Enschede en Zwolle
Varianten	Voltijd en deeltijd
Onderwijstaal	Nederlands en Engels

Werkt de opleiding met leeruitkomsten, en zo ja, in welke varianten van de opleiding?	Nee
Datum audit / opleidingsbeoordeling	25, 26 en 27 februari 2026
Inleverdatum beoordelingsrapport	1 mei 2026

2. SAMENVATTING

De bacheloropleiding Design¹ van ArtEZ University of the Arts is een voltijdse en deeltijdse² ontwerpopleiding die wordt aangeboden op drie locaties: Arnhem, Zwolle en Enschede. De opleiding omvat dertien studierichtingen. Studenten worden opgeleid binnen verschillende ontwerpdisciplines die elk een eigen inhoudelijk profiel kennen. ArtEZ is een brede kunsthogeschool die sterk is verweven met nationale en internationale kunstpraktijken.

Standaard 1. Beoogde leerresultaten

De bachelor Design leidt studenten op tot beginnend ontwerpers die kunnen werken in uiteenlopende contexten. De opleiding gebruikt de zeven landelijke competenties als basis en koppelt deze aan de Dublindescriptoren en internationale referentiekaders, waardoor het bachelorniveau helder is gepositioneerd. Het panel ziet dat de leerresultaten goed aansluiten bij de actuele beroepspraktijk en dat de opleiding een duidelijke profilering heeft die past bij de instellingsvisie. De leerresultaten worden actief onderhouden via deelname aan landelijke ontwikkelingen, werkveldafstemming en periodieke herijking. Tegelijkertijd ziet het panel kansen voor verdere gezamenlijke visieontwikkeling binnen ArtEZ. Het panel adviseert de opleiding om nu samen met de bacheloropleiding Fine Art en de Ad Interieurvormgever te komen tot een gezamenlijke visie op het opleiden van beeldend kunstenaars en vormgevers; een gedeelde visie die kan bijdragen aan samenhang en consistentie binnen en tussen de academies Art & Design van ArtEZ. Het panel beoordeelt Standaard 1 als 'voldoet' voor de voltijd en de deeltijdvariant van de opleiding.

Standaard 2. Onderwijsleeromgeving

In haar overwegingen ziet het panel een onderwijsleeromgeving die studenten doelgericht en samenhangend ondersteunt in hun ontwikkeling van brede oriëntatie naar professionele zelfstandigheid. Het programma is logisch opgebouwd en verbonden met de beoogde leerresultaten, met betekenisvolle leerlijnen en ruimte voor interdisciplinair werken. Het panel waardeert de betrokkenheid en deskundigheid van het docententeam, dat door zijn praktijkervaring en toegankelijkheid een belangrijke bijdrage levert aan de kwaliteit van het onderwijs. Daarnaast waardeert het panel hoe de opleidingshoofden en teams de opleiding intact en consistent hebben gehouden in de meer turbulente bestuurlijke tijden. Ook de opleiding specifieke voorzieningen – waaronder toelatingstrajecten, begeleiding en ondersteunende structuren – sluiten goed aan bij de aard en ambitie van de opleiding en bevorderen de toegankelijkheid en studierbaarheid.

Tegelijkertijd ziet het panel aandachtspunten voor verdere ontwikkeling, vooral waar het gaat om de structurele verbinding met lectoraten, en het blijven bewaken van studielast en werkdruk. Deze punten doen echter niet af aan de positieve indruk van de kwaliteit van de onderwijsleeromgeving. Het panel beoordeelt Standaard 2 als 'voldoet' voor de voltijd- en de deeltijdvariant van de opleiding.

Standaard 3. Toetsing

Het panel constateert dat het toetssysteem van de bachelor Design helder is vormgegeven en goed aansluit bij de onderwijsvisie, met een passende mix van formatieve en summatieve toetsing die alle beoogde leerresultaten dekt. De examencommissie vervult haar wettelijke rol zorgvuldig en het afstudeerproces geeft een representatief beeld van het eindniveau. Tegelijkertijd ziet het panel dat de navolgbaarheid van beoordelingen versterking behoeft. Daarom doet het panel een aanbeveling om, in samenwerking met de examencommissie, de schriftelijke onderbouwing, kalibratie en het gebruik van rubrics explicieter en consequenter te maken, waarbij

¹ ArtEZ gebruikt de Engelse naam die in het RIO-register is vermeld voor de hbo-bacheloropleiding Vormgeving.

² Alleen de studierichting Graphic Design kent op de locatie Zwolle naast de voltijdse ook een deeltijdse variant.

een gezamenlijke Onderwijs- en Examenregeling (OER) als fundament dient. Het panel beoordeelt Standaard 3 als 'voldoet' voor de voltijdse en de deeltijdse variant van de opleiding.

Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten

In haar overwegingen constateert het panel dat het gerealiseerde eindniveau van de bachelor Design overtuigend op bachelorniveau ligt en aansluit bij de behoeften van het werkveld. De bestudeerde eindwerken tonen een brede variatie aan makerschap, ontwerp en onderzoek en sluiten aan bij de beoogde competenties. Het panel beoordeelde de kwaliteit van het werk als goed en kwam doorgaans tot vergelijkbare oordelen als de eindexamencommissie. Alumni ervaren dat de opleiding hen passend heeft voorbereid op de beroepspraktijk en waarderen de blijvende ondersteuning via studiofaciliteiten, alumnihubs en scholingsmogelijkheden. Het panel beoordeelt standaard 4 als 'voldoet' voor de voltijdse en de deeltijdse variant van de opleiding.

Standaard 5. Voorzieningen

Het panel oordeelt dat de huisvesting en materiële voorzieningen van Art & Design studenten adequaat ondersteunen bij het realiseren van de beoogde leerresultaten. De werkplaatsen zijn rijk en gevarieerd en bieden ruimte voor maken, experimenteren en leren door te doen. Studenten kunnen daarnaast gebruikmaken van bibliotheekfaciliteiten, uitleenservices en ondersteunende ICT-systemen op alle locaties. Hoewel ruimtegebrek en enkele verouderde ruimten aandacht vragen, werkt de opleiding samen met bestuur en diensten aan structurele verbeteringen via het huisvestingsmasterplan en gerichte lokale maatregelen. Het panel beoordeelt standaard 5 als 'voldoet' voor de voltijdse en de deeltijdse variant van de opleiding.

Standaard 6. Kwaliteitszorg

In haar overwegingen ziet het panel dat de opleiding beschikt over een betrokken en breed gedragen kwaliteitscultuur, waarin studenten, docenten, alumni, werkveld en interne gremia actief bijdragen aan het verbeteren van het onderwijs. Het panel waardeert dat zowel formele als informele structuren worden benut en dat signalen uit verschillende richtingen leiden tot bijstellingen. Tegelijkertijd merkt het panel op dat veel waardevolle activiteiten nog vooral in de praktijk plaatsvinden en minder zichtbaar zijn in formele documentatie en overlegstructuren. Het panel beveelt aan om deze kwaliteitsactiviteiten systematischer vast te leggen en overlegmomenten meer te formaliseren, en om de gezamenlijke visieontwikkeling binnen ArtEZ — mede in samenhang met een nieuwe gezamenlijke OER als fundament — verder uit te werken. Dat vergroot de transparantie, versterkt de borging en bevordert consistentie tussen opleidingen, terwijl ruimte blijft voor eigenheid per locatie en studierichting. Het panel beoordeelt standaard 6 als 'voldoet' voor de voltijdse en de deeltijdse variant van de opleiding.

Eindoordeel:

Het panel concludeert dat de bachelor Design (formeel: Vormgeving) op alle standaarden voldoet aan de basiskwaliteit volgens het Beoordelingskader 2024 van de NVAO. De opleiding realiseert een helder bachelorniveau, zichtbaar in de overtuigende artistieke kwaliteit van de afstudeerwerken. Het panel ziet daarnaast een opleiding die zich de afgelopen jaren veerkrachtig heeft ontwikkeld; ondanks personele wisselingen toont het docententeam blijvende professionaliteit, betrokkenheid en eigenaarschap. Het programma, het docententeam, het toetssysteem en de voorzieningen vormen samen een solide onderwijsleeromgeving. Op basis hiervan komt het panel tot het eindoordeel 'positief' voor de voltijdse en de deeltijdse variant van de hbo-bacheloropleiding Design van ArtEZ University of the Arts.

Na instemming van de panelleden is dit rapport vastgesteld door de voorzitter en secretaris op 13 maart 2026.

3. INLEIDING

Voor u ligt het rapport van de uitgebreide opleidingsbeoordeling van de bacheloropleiding Design (formeel Vormgeving) aan ArtEZ University of the Arts.

ArtEZ behoort tot de grotere kunsthogescholen van Nederland en opereert vanuit Arnhem, Enschede en Zwolle. De instelling telt ruim 3.000 studenten, verspreid over de verschillende academies. De opleidingen bestrijken disciplines als beeldende kunst, vormgeving, architectuur, muziek, theater, dans, mode, creative writing en kunsteducatie. Met dit brede en diverse studentenbestand vervult ArtEZ een belangrijke rol binnen het Nederlandse kunstonderwijs.

Binnen de opleidingen Beeldende Kunst en Vormgeving vormt Art & Design Arnhem met 616 studenten de grootste eenheid, telt de Zwolse academie ongeveer 410 studenten en heeft AKI in Enschede op dit moment 227 studenten.

Docenten combineren hun onderwijs veelal met een actieve beroepspraktijk, waardoor studenten voortdurend contact houden met actuele ontwikkelingen in het veld en gericht werken aan een eigen artistieke ontwikkeling.

In aanloop naar dit accreditatieproces kozen de opleidingen binnen Art & Design ervoor om als cluster samen te werken. Met deze keuze wilden de betrokken academies meer zicht krijgen op elkaars kwaliteitszorg en werkprocessen. De herstelopdracht voor de Zwolse academie en het inspectieonderzoek bij ArtEZ vormden hiervoor een belangrijke aanleiding. Daarnaast wilden de nieuwe academiedirecteuren de samenwerking versterken en expertise beter benutten. Binnen het cluster speelt de regionale positie van de academies in Arnhem–Nijmegen, Zwolle en Twente een duidelijke rol. Deze regionale inbedding vormt de basis voor een gezamenlijke koers, terwijl de academies zich tegelijkertijd blijven richten op hun plek binnen nationale en internationale netwerken van kunstonderwijs en werkveld.

Het accreditatietraject vond plaats in een periode waarin ArtEZ verschillende organisatorische uitdagingen heeft aangepakt. Begin 2025 publiceerde de Inspectie van het Onderwijs een kritisch rapport over het bestuurlijk handelen in de jaren ervoor. Delen van de organisatie ondervonden effecten van de bestuurlijke instabiliteit. De academies ontwikkelden in dezelfde periode nieuwe onderwijsinitiatieven en namen verbetermaatregelen waar nodig. ArtEZ geeft op dit moment uitvoering aan het actieplan dat naar aanleiding van het Inspectierapport is opgesteld.

Het instellingsplan ArtEZ Creating Futures Together (2022–2026) vormt de strategische basis voor onderwijs, onderzoek en organisatie. In dit plan benoemt ArtEZ vijf waarden die richting geven aan het handelen binnen alle academies: diversiteit en inclusie, het belang van maken, maatschappelijke impact, (zelf)vertrouwen en blijvend ontwikkelen. De ontwerpopleidingen laten deze waarden op verschillende manieren terugkomen, zoals in een leeromgeving waarin verschillende perspectieven zichtbaar zijn, de nadruk op maakpraktijken en de verbinding met het werkveld en de samenleving. ArtEZ werkt aan een geactualiseerd instellingsplan, waarin deze waarden verder worden uitgewerkt en verbonden aan ontwikkelingen binnen onderwijs en onderzoek.

Aansluitend hierop ontwikkelt ArtEZ een nieuwe besturingsfilosofie waarin onderwijs en onderzoek centraal staan en opleidingen nauwer samenwerken. De instelling stimuleert een cultuur van gedeeld eigenaarschap, met duidelijke kaders die ruimte bieden aan de autonomie die een kunsthogeschool nodig heeft. Vanuit deze context beschrijft dit accreditatierapport de huidige kwaliteit, de doorgevoerde verbeteringen en de ambities voor de komende jaren.

Bachelor Design

De opleiding Design betreft een voltijdopleiding met dertien studierichtingen. Studenten schrijven zich bij aanvang van hun studie in voor één van deze studierichtingen:

- Design Art Technology (DAT), Graphic Design, Product Design, Creative Writing, Fashion Design (Academie voor Art & Design, Arnhem)

- Animation Design, Comic Design, Graphic Design (voltijd en deeltijd³), Illustration Design, Interieurarchitectuur, Try Out (Academie voor Art & Design, Zwolle)
- Crossmedia Design, Moving Image (AKI, Enschede)

Dit rapport behandelt achtereenvolgens de bevindingen, overwegingen en conclusies van het auditpanel over de betreffende opleiding op zes kwaliteitsstandaarden, gegroepeerd naar 'beoogde leerresultaten', 'onderwijsleeromgeving', 'toetsing', 'gerealiseerde leerresultaten', 'voorzieningen' en 'kwaliteitszorg'. Het auditpanel heeft voor de beoordeling het beoordelingskader (2024) van de Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie (hierna: NVAO) gebruikt.

Ontwikkelingen sinds de vorige accreditatie (2020)

In 2020 vond de vorige audit bij de opleiding plaats. Het auditpanel was van oordeel dat de kwaliteit van de opleiding voldoende was. Het auditpanel deed nog een aantal aanbevelingen voor de locatie Zwolle, waarmee de opleiding aan de slag is gegaan.

Aandachtsgebied	Opvolging
<i>De ontwikkeling – en toetsing in het eindwerk- van het artistiek en kritisch vermogen van de studenten van de opleiding Vormgeving in Zwolle.</i> <i>In juni 2022 heeft de commissie geconstateerd dat in de beoordelingsformulieren het aspect 'kritisch vermogen' meer zichtbaar is gemaakt. De feitelijke toepassing hiervan (als in ingevulde beoordelingsformulieren) heeft de commissie nog niet kunnen beoordelen. De betreffende beoordelingen vonden na de visitatie plaats.</i>	Naar aanleiding van deze aanbeveling heeft de opleiding het aspect 'kritisch vermogen' meer geëxpliciteerd, onder meer in de beoordelingsformulieren. Door de competentie-ontwikkeling per beoordeling en per competentie te beschouwen, is door de opleiding geborgd dat hieraan voldoende aandacht wordt geschonken. In het beoordelingsgesprek met de student wordt over diens kritische houding ten opzichte van de eigen ontwikkeling en het werk gesproken. Dit thema komt ook terug in de formatieve begeleidingsgesprekken.
<i>De commissie raadt de opleiding aan docenten meer expliciet mee te nemen in het verder ontwikkelen van het artistiek klimaat.</i>	De afgelopen jaren is er door de opleiding geïnvesteerd in initiatieven die de gemeenschapsvorming versterken, zoals de ontwikkeling van de nieuwe richting Try Out. Dit proces betrof docenten en anderen niet alleen bij de inhoudelijke vormgeving van de afdeling, maar bood ook een gedeeld doel en werkveld. De opleiding heeft ook stappen gezet in de externe zichtbaarheid. Zo werd er deelgenomen aan internationale conferenties en platforms als Cumulus en ELIA, evenals aan biënnales en festivals zoals de Biënnale de design graphique (Chaumont, FR) en het Fumetto Illustration and Comic Festival (Luzern, CH). In 2026 zal ArtEZ Zwolle, samen met andere onderdelen van ArtEZ, als gastheer optreden voor de ELIA Biënnale. Lokaal onderhoudt de academie nauwe samenwerkingen met culturele instellingen zoals Museum de Fundatie en de provincie Overijssel, en is zij actief

³ De deeltijdvariant Graphic Design in Zwolle is per september 2025-2026 gestart. Deze opleiding is nog in ontwikkeling en behoort niet tot de scope van dit accreditatierapport.

	betrokken bij het ontwikkel- en placemaking-traject van de Spoorzone.
<i>De commissie merkt op dat de samenwerking tussen studenten van de verschillende ArtEZ academies nog wat beperkt is.</i>	ArtEZ heeft in de afgelopen jaren omvangrijk geïnvesteerd in uitgebreidere samenwerkingen. Daarbij stond zowel interdisciplinariteit alsook collectiviteit centraal. De investeringen hebben geleid tot een vergroting van de mogelijkheden voor studenten om zich te verdiepen in andere disciplines en ervaring op te doen met het werken in multidisciplinaire teams. Daarnaast hebben studenten de mogelijkheid om minoren te volgen bij andere studierichtingen. De mogelijkheden voor intensieve uitwisseling tussen de verschillende Designrichtingen in Arnhem, Zwolle en Enschede zijn door de fysieke afstand tussen de locaties begrensd. Zeker voor studenten die groot of fysiek werk produceren, is het minder vanzelfsprekend om faciliteiten op andere locaties te gebruiken of daar zonder hinder samen te werken. Binnen de afzonderlijke steden wordt interdisciplinariteit echter actief gestimuleerd.
<i>Het visitatiepanel deelt de waarneming van de examencommissie dat er betere en meer gelijkvormige vastlegging van werkschouwen moet plaatsvinden.</i>	De werkschouwen en beoordelingsformulieren zijn verder geüniformeerd, wat heeft bijgedragen aan meer transparantie in werkbesprekingen en beoordelingen. Tegelijkertijd vindt de opleiding het belangrijk dat studierichtingen voldoende ruimte houden om een beoordelvorm te hanteren die past bij hun eigen onderwijspraktijk; accenten op proces, afwerking, originaliteit of onderzoek mogen verschillen, zolang beoordelingscriteria en uitkomsten helder en vooraf inzichtelijk zijn. De hoofden van de studierichtingen stemmen regelmatig af over de inrichting van schouwen en beoordeling en leren daarbij van elkaars werkwijzen. Het merendeel van de docenten beschikt bovendien over een Basis Kwalificatie Examinering (BKE).
<i>De commissie ondersteunt de afdeling Creative Writing in haar pleidooi voor een eigen vaste plek.</i>	De studierichting Creative Writing heeft in 2022 een ruim opgezette <i>homebase</i> in het Rietveldgebouw gekregen. Daar beschikken de vierdejaars over een eigen afstudeerlokaal, is het kantoor van de leiding van de studierichting en vindt een groot deel van de lessen plaats. De afdeling is collectief zeer tevreden met deze passende lokalen.

4. OORDELEN OP HET NIVEAU VAN DE STANDAARDEN

4.1. Beoogde leerresultaten

Standaard 1: De beoogde leerresultaten passen bij het niveau en de oriëntatie van de opleiding en zijn afgestemd op de verwachtingen van het beroepenveld en het vakgebied en op internationale eisen.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten beschrijven aantoonbaar het niveau (associate degree, bachelor of master) zoals gedefinieerd in het Nederlands kwalificatieraamwerk en de oriëntatie (hbo of wo) van de opleiding. Ze sluiten bovendien aan bij de actuele eisen die vanuit het regionale, het nationale en het internationale perspectief door het beroepenveld en het vakgebied worden gesteld aan de inhoud van de opleiding. De beoogde leerresultaten worden periodiek geëvalueerd. Voor zover van toepassing zijn de beoogde leerresultaten tevens in overeenstemming met relevante wet- en regelgeving. De uitgangspunten voor de inrichting van de opleiding passen bij de onderwijsvisie en het profiel van de instelling.

Bevindingen

Functies waarvoor de opleiding opleidt

De bacheloropleiding Design (formeel Vormgeving) bereidt studenten voor op een loopbaan als beginnend ontwerper en maker binnen een breed en dynamisch werkveld. Het panel ziet een helder profiel van de beginnend maker en ontwerper. Afgestudeerden functioneren in uiteenlopende contexten: van zelfstandige ontwerppraktijken tot ontwerpstudio's, culturele instellingen en maatschappelijke organisaties. De opleiding legt daarbij de nadruk op makerschap, artistieke en conceptuele ontwikkeling, onderzoekend vermogen en positionering binnen actuele maatschappelijke en culturele vraagstukken. Binnen dit brede kader ontwikkelen de verschillende studierichtingen eigen accenten die aansluiten op hun specifieke beroepsdoelstellingen.

De beoogde leerresultaten

Het panel ziet dat de opleiding de zeven landelijke competenties uit het Beroeps- en Opleidingsprofiel Kunst & Design (BOP, 2014) als uitgangspunt hanteert en het bachelorniveau zichtbaar maakt door deze te koppelen aan de Dublin-descriptoren en internationale kaders zoals ELIA en CUMULUS, waarmee de positie binnen het kunstonderwijs helder wordt afgebakend. Deze vormen een herkenbare en landelijk afgestemde basis voor de inrichting van onderwijs, begeleiding en beoordeling. Zie Tabel 1 voor een overzicht van de zeven landelijke competenties.

De leerresultaten zijn stevig ingebed in sectorale afspraken; de opleiding participeert actief in het Overleg Beeldende Kunst (OBK) en heeft bijgedragen aan de herziening van het nieuwe BOP 2025. Dit vernieuwde profiel sluit beter aan bij de hybride beroepspraktijk van hedendaagse ontwerpers en vormt de toekomstige basis voor de opleiding. Het panel ziet dat de opleiding werkt aan opname van dit profiel in de Onderwijs en Examenregeling (OER) 2026. In de nieuwe studierichting *Try Out* die sinds september 2025 is gestart is het nieuwe BOP 2025 wel al geïmplementeerd. Deze richting is geen onderdeel van deze accreditatie, maar gedurende de visitatiedag wel onderwerp van gesprek geweest. Waar relevant kan er in dit rapport naar deze nieuwe richting worden verwezen.

Tabel 1 De zeven competenties (BOP 2014)

Competentie	Beschrijving
Het creërend vermogen	De student kan authentiek beeldend/ontwerpgericht werk maken dat voortkomt uit onderzoek en waarin de artistieke visie zichtbaar wordt. Het werk creëert betekenis en vloeit voort uit de persoonlijke ambitie van de ontwerper.
Vermogen tot kritische reflectie	De student kan eigen werk en werkwijze en die van anderen onderzoeken, beschouwen, analyseren, problematiseren, positioneren en beoordelen.
Vermogen tot groei en vernieuwing	De student kan het eigen werk en de eigen werkwijze blijvend ontwikkelen en verdiepen en levert zo een bijdrage aan de ontwikkeling van de professie, het vakgebied, de cultuur en de maatschappij.
Organiserend vermogen	De student kan een inspirerende en professionele werksituatie opzetten en in stand houden.
Communicatief vermogen	De student kan ideeën, concepten, werk, werkwijze en artistieke visie verwoorden voor professionals en publiek binnen en buiten het vakgebied.
Omgevingsgerichtheid	De student kan zich actief en kritisch verhouden tot de context waarin hij of zij met het werk opereert.
Vermogen tot samenwerken	De student kan in een samenwerkingsverband zelfstandig en actief bijdragen aan de totstandkoming van een artistiek of ontwerpgericht product of proces.

De vertaling van de landelijke competenties naar leerjaar- en fasegerichte leerresultaten gebeurt per studierichting. Het panel beoordeelt deze aanpak als logisch, omdat elke richting opleidt voor een eigen deel van het werkveld. De opleidingshoofden van de studierichtingen bewaken de samenhang en niveau-opbouw.

In de huidige competentieset is onderzoek ingebed, onder meer in het creërend vermogen en het vermogen tot kritische reflectie. Dat onderzoek wordt binnen het ontwerp- en onderwijs herkend als 'onderzoek in en door maken'.

Aansluiting op het beroepenveld

Het panel is van mening dat de beoogde leerresultaten goed aansluiten op de beroepspraktijk van ontwerpers in verschillende domeinen. De competenties leggen nadruk op artistiek onderzoek, conceptontwikkeling, experiment, reflectie, professionalisering en contextbewustzijn, wat volgens het panel kernelementen zijn van het werk van de startbekwame ontwerper en maker. Dit is zichtbaar in zowel studierichtingen waarin ambacht en materiaalonderzoek centraal staan, zoals Fashion Design en Product Design, als in richtingen met een meer conceptuele of digitale focus, waaronder Design Art Technology, Crossmedia Design en Moving Image.

Profilering en verbinding met de onderwijsvisie van de instelling

Het panel constateert dat de opleiding een herkenbare eigen profilering heeft: maakgericht, onderzoekend, contextbewust en gericht op professionele zelfstandigheid. Deze profilering sluit aan bij de bredere waarden uit het instellingsplan Creating Futures Together (2022–2026) (diversiteit en inclusie, het belang van maken, maatschappelijke impact, (zelf)vertrouwen en blijvend ontwikkelen). De opleiding vertaalt deze waarden concreet in de leerresultaten door een leeromgeving te creëren waarin verschillende perspectieven zichtbaar zijn en studenten ruimte krijgen om hun eigen signatuur te ontwikkelen.

AI

Het panel dat tijdens de audit ook in gesprek is geweest met docenten en studenten van de bacheloropleidingen Fine Art en Ad Interieurvormgever, merkt op dat er nog geen gezamenlijke expliciete visie is ontwikkeld op het gebruik van AI binnen het onderwijs en in de beoordeling. AI ziet het panel wel dat er binnen de verschillende studierichtingen aandacht is voor AI. Een visieontwikkeling op het gebruik van AI wordt door zowel studenten als docenten als urgent ervaren. Het gebruik van AI vraagt in de ogen van het panel om ethische kaders, transparantie over gebruik, didactische doordenking en helderheid over de consequenties voor beoordeling en eigenaarschap. Het panel adviseert de drie opleidingen derhalve om een gezamenlijke visie op te stellen die richtinggevend is voor het onderwijs. Een gezamenlijke visie met handreikingen over het gebruik van AI zorgt voor consistentie binnen de Art- & Design-opleidingen binnen ArtEZ. Tevens maakt dat ook transparant welke professionaliseringsbehoefte er nog bestaat onder de docenten.

De opleiding meldde desgevraagd dat er in april 2026 nog een Art & Design studiedag over AI in de planning staat en dat er een AI-handreiking van de directeurs van de drie locaties in ontwikkeling is.

Actualiteit en werkveldafstemming

Het panel stelt vast dat de opleiding de beoogde leerresultaten actief onderhoudt. De opleiding volgt landelijke ontwikkelingen via het OBK, bereidt de implementatie van het BOP 2025 voor en herijkt binnen de studierichtingen periodiek de eigen uitwerking van de leerresultaten. Daarnaast betreft de opleiding het werkveld structureel bij deze actualiteit via stages, gastdocenten, externe beoordelaars en bij een aantal richtingen via een werkveldadviescommissie waarin ook alumni zijn vertegenwoordigd. Ook informeel krijgt de opleiding waardevolle signalen uit de beroepspraktijk via docenten en samenwerkingen. Daarnaast raadpleegt de opleiding sectorbrede bronnen, waaronder de Kunstenmonitor, om actuele ontwikkelingen in het beroepsdomein te signaleren en deze waar nodig te laten meewegen in de herijking van de leerresultaten. De ambitie om de leerresultaten tweejaarlijks gezamenlijk te evalueren, aangevuld met internationale ontwikkelingen en input vanuit het werkveld, ziet het panel als een passende stap om de leerresultaten blijvend actueel en samenhangend te houden.

Brede visieontwikkeling binnen ArtEZ

Het panel dat naast de bacheloropleidingen Design eveneens de bacheloropleiding Fine Art en ad interieurvormgeving beoordeelde, ziet voor de drie opleidingen nog een generiek aandachtspunt, namelijk: het opstellen van een gezamenlijk visie op het opleiden van beeldend kunstenaars en vormgevers binnen ArtEZ. Nu formuleert elke opleiding - en daarbinnen waar van toepassing elke studierichting en locatie - haar eigen visie. Het panel is van mening dat een gedeelde visie (met aandacht voor thematiek als AI, onderzoek, internationalisering en duurzaamheid) kan bijdragen aan samenhang en consistentie binnen en tussen de academies Art & Design van ArtEZ. Tegelijkertijd mag er wel ruimte blijven bestaan voor de eigenheid en profilering van de afzonderlijke opleidingen en locaties. Dat vindt het panel een sterk punt: de diverse studierichtingen binnen ArtEZ leveren volgens het panel een duidelijke bijdrage aan de keuze-ruimte van designstudenten in Nederland.

Het panel adviseert om de ontwikkeling van een nieuwe OER, in het licht van de implementatie van de vier nieuwe landelijke competenties in de curricula van de drie opleidingen, te benutten als een stevig gezamenlijk fundament voor opleidingsbrede visieontwikkeling. De OER kan daarmee fungeren als het organisatorische kader waarin uitgangspunten voor toetsing, kwaliteitszorg en samenhang worden vastgelegd, en van waaruit ruimte ontstaat voor inhoudelijke diversiteit en profilering binnen de opleidingen. Het panel adviseert de OER daarom niet uitsluitend te benaderen als juridisch of organisatorisch document, maar tevens als richtinggevend instrument om gezamenlijke inhoudelijke keuzes, kwaliteitsnormen en onderwijsprincipes expliciet te maken en te borgen (zie ook standaard 6).

Weging en oordeel: voldoet

In haar overwegingen neemt het panel mee dat de opleiding een helder en consistent beeld heeft uitgewerkt van wat een beginnend ontwerper en maker moet kennen en kunnen. De beoogde leerresultaten zijn logisch opgebouwd, herkenbaar gebaseerd op de landelijke competenties en duidelijk gepositioneerd op bachelorniveau door de koppeling aan de Dublin-descriptoren en internationale referentiekaders. Het panel ziet bovendien dat missie, profiel en studierichtingen goed aansluiten bij de actuele en hybride beroepspraktijk van ontwerpers, en dat de opleiding het werkveld structureel betreft bij de actualiteit van de leerresultaten. Het panel signaleert dat een gezamenlijke visieontwikkeling binnen ArtEZ kansen biedt om richting, samenhang en consistentie tussen de opleidingen verder te versterken, met behoud van de eigen identiteit van studierichtingen en locaties.

Op grond van bovenstaande beoordeelt het panel Standaard 1 als 'voldoet'. Het genoemde ontwikkelpunt rondom gezamenlijke visieontwikkeling staat dit positieve oordeel niet in de weg.

4.2. Onderwijsleeromgeving

Standaard 2: Het programma, de onderwijsleeromgeving en de kwaliteit van het docententeam maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde leerresultaten te realiseren.

Toelichting NVAO: De beoogde leerresultaten zijn adequaat vertaald in leerdoelen van (onderdelen van) het programma. Hierbij wordt rekening gehouden met de diversiteit van de toegelaten studenten. De omvang van het personeelsbestand is toereikend. De docenten zijn zowel inhoudelijk als didactisch voldoende deskundig om de opleiding te verzorgen en geven begeleiding. De inrichting van de leeromgeving past bij de onderwijsvisie van de instelling. De onderwijsleeromgeving bevordert dat studenten op actieve wijze deelnemen aan de vormgeving van het eigen leerproces (*student-centred*).

Indien het onderwijs in een andere taal dan het Nederlands wordt verzorgd, motiveert de opleiding deze keuze. Dit geldt ook indien de opleiding een anderstalige opleidingsnaam hanteert. Docenten beschikken over voldoende beheersing van de taal waarin zij doceren. Het personeelsbeleid draagt ertoe bij dat docenten in staat zijn in die taal te doceren.

Voorzieningen worden niet beoordeeld, tenzij deze specifiek voor de betreffende opleiding zijn getroffen.

Bevindingen

I. Programma

Curriculum en opbouw

Het panel ziet dat de opleiding werkt vanuit een onderwijsvisie waarin makerschap, artistiek onderzoek, interdisciplinair leren en professionele vorming centraal staan. Deze visie is herkenbaar in de opbouw van de programma's per studierichting, die in de eerste twee studiejaren een gezamenlijke basis kennen voor studenten binnen die richting. In deze fase maken studenten kennis met het vakgebied, het ontwerpproces en relevante materialen en technieken. Vanuit het didactisch uitgangspunt 'leren door maken en onderzoeken' krijgen studenten ruimte om te experimenteren, te reflecteren en hun eigen signatuur te ontwikkelen.

Vanaf het tweede jaar worden ontwerp opdrachten complexer en verschuift de focus naar vakinhoudelijke verdieping en beroepsoriëntatie. Het derde jaar biedt studenten de mogelijkheid om via stage, uitwisseling, ondernemerschap of een eigen project praktijkervaring op te doen. Het laatste jaar is gericht op afstuderen en theoretisch onderzoek. Het panel beoordeelt deze opbouw als logisch en passend bij ontwerpopleidingen: studenten groeien van brede oriëntatie naar professionele zelfstandigheid.

De opleiding heeft de landelijke competenties vertaald naar leerdoelen per fase en per studierichting. Het panel ziet dat deze leerdoelen aansluiten bij de inhoud van het programma en dat iedere fase bijdraagt aan de opbouw richting het beoogde eindniveau. Studenten geven aan dat de opdrachten goed passen bij de competenties en dat zij hierdoor weten wat er van hen wordt verwacht.

Het programma bestaat uit vier leerlijnen:

- Praktijkleerlijn: experiment, maakprocessen, artistiek onderzoek en conceptontwikkeling.
- Vaardighedenleerlijn: vakspecifieke technieken, software, tekenvaardigheid, materiaalgericht werken.
- Theorieleerlijn: filosofie, kunstgeschiedenis en richtingsspecifieke theorie (Think).
- Beroepsleerlijn: loopbaanoriëntatie, positionering, reflectie en professionele vaardigheden.

Uit de gesprekken blijkt dat studenten zich herkennen in de opbouw naar professionele zelfstandigheid en dat zij veel zeggenschap hebben over hun leerproces. Het panel zag

voorbeelden van interdisciplinaire samenwerking, zoals Winterlab⁴, Zomerlab⁵ op de locatie Zwolle en cross-projecten met Creative Writing en Moving Image, die bijdragen aan een brede professionele vorming. Ook ziet het panel dat stages, ondernemerschapprojecten (zoals Practice Practise) en netwerkmogelijkheden een duidelijke rol spelen in de oriëntatie op het werkveld. Het centrum ArtEZ Ondernemen biedt daarbij aanvullende ondersteuning op het gebied van ondernemerschap en professionele positionering, zowel tijdens de studie als in de periode na afstuderen.

Daarnaast ziet het panel dat het Honours Lab een betekenisvolle rol speelt als verdiepend traject waarin studenten academie-overstijgend werken rond actuele thema's. Studenten waarderen de mogelijkheid om buiten het reguliere curriculum theoretische verdieping en artistieke experimenten te combineren.

Onderzoek

Het panel dat tijdens de audit naast de bachelor Design ook de bacheloropleiding Fine Art en de Ad Interieurvormgever beoordeelde, constateert dat onderzoek binnen de drie opleidingen nog meer zichtbaar en toegankelijk gemaakt mag worden, zodat het een vanzelfsprekend onderdeel wordt van de artistieke en ontwerppraktijk van de studenten. Een sterkere inbedding van onderzoek draagt bij aan verdieping, reflectie en positionering binnen het vakgebied, aldus het panel.

Dat vraagt om structurele ruimte in het programma en om actieve betrokkenheid van het lectoraat bij onderwijs en begeleiding. Het panel heeft gemerkt dat de lectoraten nu erg op afstand (lijken te) staan van de drie opleidingen. Het zou het bijvoorbeeld goed vinden als de studenten van de drie opleidingen daadwerkelijk aanspraak kunnen maken op de expertise en onderzoeksactiviteiten van het lectoraat; met name in de afstudeerfase. Het zou het ook sterk vinden als docenten tijd en ruimte krijgen om zelf onderzoek te doen.

De locatie ArtEZ Zwolle kent inmiddels een specifieke werkplaats onderzoek, die is opgezet om het doen van onderzoek door studenten en medewerkers te ondersteunen en verder te ontwikkelen. Dat vindt het auditteam een interessante faciliteit.

Internationalisering

Het panel ziet dat internationalisering per locatie en per studierichting verschilt, passend bij de aard van de disciplines. Arnhem en Enschede kennen meer Engelstalige richtingen en internationale instroom; Zwolle richt zich meer op uitwisseling naar het buitenland. Studenten benoemen internationale excursies, actuele praktijkvoorbeelden en relevante Engelstalige communicatie. Het panel is van oordeel dat de Engelstalige naamgeving Design passend is voor de opleiding en dat Engelstalig onderwijs op een passende manier wordt ingezet binnen studierichtingen met een uitgesproken internationale beroepspraktijk, terwijl Nederlandstalige richtingen hun eigen profiel en voertaal behouden. Tegelijkertijd ziet het panel dat de academie nog werkt aan een overkoepelende visie op internationalisering die verder reikt dan aantallen studenten, en die richting geeft aan taalbeleid, internationale samenwerking en professionalisering van docenten.

AI

Het panel merkt op dat AI binnen de ontwerpdisciplines steeds zichtbaarder wordt en dat studierichtingen hier op verschillende manieren mee omgaan. In gesprekken geven docenten, hoofden en studenten aan dat AI op dit moment vooral via lokale initiatieven en experimenten een plek krijgt, bijvoorbeeld in workshops. Een gezamenlijke visie is nog in ontwikkeling.

⁴ Winterlab is een intensieve projectweek waarin studenten uit verschillende studierichtingen samenwerken rond een centraal thema, onder begeleiding van (inter)nationale kunstenaars.

⁵ Zomerlab biedt een vergelijkbare interdisciplinaire werkvorm, waarbij studenten uit Arnhem en Zwolle gezamenlijk aan een ontwerp vraagstuk werken en hun resultaten presenteren.

Volgens het panel biedt verdere doordenking van de rol van AI – zowel ethisch als praktisch – kansen om richting te geven aan hoe studenten verantwoord en doelgericht met digitale technologie werken, in samenhang met het ambachtelijke en onderzoekende karakter van de opleiding.

Studeerbaarheid en flexibiliteit

Het panel constateert dat studenten de opleiding als intensief, maar haalbaar ervaren. Studielast en roosterflexibiliteit blijven punten waarop sommige richtingen verdere verbetering nastreven. Studenten waarderen de ruimte voor eigen keuzes, het maatwerk binnen opdrachten en de mogelijkheid om minoren of exchange te doen. De opleiding geeft studenten ruimte voor individuele leerdoelen, binnen een duidelijk didactisch kader. Studenten kunnen binnen opdrachten eigen thema's kiezen en in sommige richtingen participeren in keuzeprojecten of minormogelijkheden. Tegelijk ziet het panel dat keuzeruimte per studierichting logischerwijs verschilt, wat de opleiding transparant communiceert. Zo is bij Fashion Design de beschikbare tijd volledig gericht op het ontwerpen en realiseren van een eigen collectie, waardoor deelname aan minoren of keuzevakken niet mogelijk is.

II. Docententeam

Het panel beoordeelt het docententeam als sterk, divers en nauw verbonden met de beroepspraktijk. Met een omvang van 65 fte, gespreid over dertien studierichtingen en drie locaties, is het docententeam toereikend voor het verzorgen van het onderwijs. Vrijwel alle docenten combineren onderwijs met eigen ontwerp- of maakpraktijken, wat zorgt voor actuele kennis, inspirerende voorbeelden en een professionele houding. Docenten beschikken over relevante kwalificaties (Basis Kwalificatie Examinering (BKE)) en werken aan verdere professionalisering (Basis Didactische Bekwaamheid (BDB), Senior Kwalificatie Examinering (SKE)). Een eigen BDB-traject binnen ArtEZ is in ontwikkeling. Studenten zijn zeer te spreken over de expertise van docenten, hun actuele beroepspraktijk en de manier waarop zij hun netwerk inzetten voor studenten. Het panel ziet eigenaarschap in het team en constateert dat samenwerking binnen studierichtingen goed verloopt via leerlijnoverleggen, curriculumdagen en studiedagen. Een volgende stap kan volgens het panel worden gezet in de samenwerking tussen de verschillende richtingen en locaties. Verder waardeert het panel hoe de opleidingshoofden en docententeams de opleiding intact en consistent hebben gehouden in de meer turbulente bestuurlijke tijden.

Naast de docenten zijn de instructeurs van de werkplaatsen voor het onderwijs belangrijk. In de verschillende werkplaatsen kunnen de studenten onder kundige begeleiding van een instructeur zelf aan de slag met veel verschillende technieken en materialen. De instructeurs begeleiden studenten technisch en denken mee over uitvoering van ideeën. Ze bezitten actuele kennis van de laatste ontwikkelingen in hun domein en dragen deze over aan studenten. Veel instructeurs hebben zelf een hbo-kunstopleiding gevolgd.

Docenten benoemen dat de werkdruk hoog kan zijn, vooral bij intensieve begeleiding en persoonlijke vraagstukken van studenten. Het panel ziet dat de Studieloopbaan-structuur (SLB-structuur), doorverwijslijnen en taakverdeling inmiddels verbeterd zijn, wat bijdraagt aan meer balans. Het panel constateert dat docenten in de Engelstalige studierichtingen de voertaal goed beheersen en waar nodig gerichte taaltraining hebben gevolgd. De meeste docenten beschikken over een BKE. BDB-kwalificatie is in ontwikkeling via nieuwe instellingsbrede trajecten. Het panel ziet de wens om meer onderzoekstijd op te nemen in jaartaken en ziet in de nieuwe lector Design een kans om lectorale verbinding te versterken. Daarbij adviseert het panel om ook lectoren aan te stellen met een focus op vakoverstijgende onderzoeksthema's, zodat alle richtingen en opleidingen beter kunnen aansluiten bij de lectoren.

III. Opleidingsspecifieke voorzieningen

Het panel constateert dat de opleiding realistische toelatingseisen hanteert die goed aansluiten bij de beoogde leerresultaten. De combinatie van portfolio, motivatie, opdrachtuitwerking en selectiegesprekken geeft een passend beeld van het ontwikkelpotentieel van studenten. De

voorbereidende trajecten — zoals de oriëntatiecursus, vooropleiding en pre-academy — ondersteunen volgens het panel een zorgvuldige instroom en bereiden studenten effectief voor op het niveau van de opleiding.

Studenten ontvangen daarnaast passende begeleiding, zowel via studieloopbaanbegeleiding (SLB) als via docenten en ondersteunende medewerkers. De informatievoorziening via Osiris, SLB-gesprekken, handboeken en roostertools wordt als duidelijk en toegankelijk ervaren. Studenten weten waar zij terechtkunnen voor ondersteuning, inclusief externe vertrouwenspersonen en doorverwijsstructuren. Al merkt het panel op dat een interne vertrouwenspersoon momenteel nog ontbreekt.

De leeromgeving is volgens het panel goed ingericht om toegankelijkheid en studeerbaarheid te bevorderen. Werkplaatsen, studio's en faciliteiten ondersteunen het onderwijs op een manier die past bij leren door maken en onderzoeken. Studenten ervaren de omgeving als uitnodigend en laagdrempelig, en de opleiding biedt waar nodig maatwerk voor studenten met specifieke behoeften of functiebeperkingen.

Weging en oordeel: voldoet

Het panel ziet dat de opleiding een stevig ontworpen onderwijsleeromgeving biedt, waarin visie, programma-opbouw en begeleiding goed aansluiten op de beoogde leerresultaten. Het docententeam is deskundig, betrokken en sterk verbonden met de beroepspraktijk. Toelating, voorbereiding en ondersteunende voorzieningen dragen bij aan een zorgvuldige start en een toegankelijk, studeerbaar curriculum. Tegelijkertijd blijft verdere versterking wenselijk op het gebied van de verbinding met lectoraten, internationalisering en het bewaken van studielast en werkdruk.

Op grond van bovenstaande beoordeelt het panel Standaard 2 als 'voldoet'.

4.3. Toetsing

Standaard 3: De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.

Toelichting NVAO: De beoordeling is valide, betrouwbaar en voldoende onafhankelijk. De kwaliteit van de tentaminering en examinering wordt voldoende gewaarborgd en voldoet aan de wettelijke deugdelijkheidsvereisten. De toetsen ondersteunen het eigen leerproces van de student. De examencommissie oefent haar wettelijke bevoegdheid uit.

Bevindingen**Systeem van toetsen en beoordelen**

Het panel stelt vast dat het systeem van toetsen en beoordelen binnen de bachelor Design aansluit bij de onderwijsvisie van ArtEZ en gericht is op het stimuleren van artistieke ontwikkeling, kritisch denken en reflectief vermogen. De opleiding werkt met een doordachte mix van formatieve en summatieve toetsing, waarbij zowel proces als resultaat een rol spelen. Feedback krijgt structureel aandacht binnen alle studierichtingen: studenten ontvangen tijdens onderwijsperiodes mondelinge en schriftelijke terugkoppeling op hun werk, en weten op basis van beoordelingsformulieren, studiegidsen en feedback in Osiris waarop zij worden beoordeeld. De vastgestelde leerdoelen en landelijke competenties vormen steeds het uitgangspunt. Sinds 2024 vormt het instellingsbrede ArtEZ-toetskader het fundament voor toetsing; enkele studierichtingen hebben dit reeds uitgewerkt in een eigen onderwijs en toetsplan, terwijl andere richtingen dit kader de komende periode verder concretiseren.

De opleiding hanteert diverse toetsvormen die passen bij de inhoud en aard van het onderwijs, variërend van integrale beoordelingen binnen beeldende modules tot schriftelijke en mondelinge toetsen in theorievakken, portfolio-beoordelingen in technisch georiënteerde vakken en de groenlichtprocedure voorafgaand aan het afstudeertraject. Hierdoor ontstaat een dekkend systeem dat alle beoogde leerresultaten raakt. De toetsen voldoen volgens het panel in opzet aan de kwaliteitseisen van validiteit, betrouwbaarheid, objectiviteit, transparantie en bruikbaarheid. Binnen de beeldende kernmodules spelen schouwen een belangrijke rol. In deze schouwen moet de student een overzicht geven van het werk dat hij in het voorgaande semester gemaakt heeft. De student geeft daarbij een korte presentatie en de examinatoren stellen gerichte vragen waardoor ze een beeld krijgen van de competentieontwikkeling. De opleiding experimenteert hierbij actief met nieuwe vormen, zoals de door studenten en docenten van Graphic Design Arnhem gezamenlijk ontwikkelde SCHOUW-WOW, waarbij werk voor een bredere groep docenten wordt gepresenteerd en er meer tijd is voor reflectie en dialoog.

De aandacht voor digitalisering en AI krijgt binnen de beoordeling een plaats die verschilt per studierichting; het panel ziet dat AI in de praktijk al regelmatig een rol speelt, maar dat een gedeelde visie op de verhouding tussen ambacht, digitaliteit en technologie nog in ontwikkeling is. Deze verdere doordenking kan volgens het panel in de toekomst richting geven aan de wijze waarop digitale middelen in toetsing en beoordeling worden betrokken.

In het verleden waren rollen en verantwoordelijkheden rondom het toetsen en beoordelen niet altijd eenduidig, mede door personele wisselingen en beperkte bestuurlijke ondersteuning. De opleiding werkt aan verbetering door toetscommissies per cluster in te richten en door bij te dragen aan een gezamenlijk OER-proces dat moet leiden tot meer coherentie in terminologie, criteria en uitgangspunten. Op locatie Zwolle is inmiddels een gezamenlijke OER ingevoerd - voor de studierichtingen die de opleiding Design daar aanbiedt; in Arnhem en Enschede is dit proces gaande. Het panel ziet dit als een positieve ontwikkeling richting transparanter, consistent en minder complex toets en beoordelingsbeleid binnen Art & Design.

Navolgbaarheid van de beoordelingen

Het panel dat naast de bachelor Design eveneens de bacheloropleidingen Fine Art en Ad Interieurvormgever beoordeelde, constateert dat de navolgbaarheid van beoordelingen binnen alle drie de opleidingen aandacht vraagt. Bij enkele studierichtingen kunnen de

beoordelingsformulieren doorgaan voor best practices, maar bij het merendeel is de schriftelijke motivering nog onvoldoende expliciet uitgewerkt. Met name bij hogere beoordelingen, maar ook bij een aantal net-voldoende beoordelingen, ontbreekt soms een concrete en gepersonaliseerde motivering die inzichtelijk maakt waarom het werk op dit niveau is gewaardeerd. Hierdoor blijft de redeneerlijn achter de beoordeling niet altijd volledig zichtbaar. In de gesprekken geven docenten aan dat veel feedback in de eerste studie jaren mondeling plaatsvindt en niet altijd systematisch wordt vastgelegd, waardoor de redeneerlijn in beoordelingsformulieren niet altijd volledig zichtbaar is.

Het panel ziet dat er binnen enkele studierichtingen al aanvullende instrumenten bestaan die de navolgbaarheid kunnen versterken. Zo wordt binnen de Ad Interieurvormgever gewerkt met een procesboek dat inzicht geeft in het ontwikkelproces van studenten, worden binnen de studierichting Illustration Design van Design en de studierichting BEAR van de bachelor Fine Art beoordelingsformulieren van uitgebreide feedback voorzien, en maken de studierichtingen Design Art Technology (DAT) en Animation Design van Design gebruik van beoordelingsformulieren en dossiers die volgens het panel als inspirerende voorbeelden kunnen dienen voor verdere professionalisering binnen de bachelor Design.

Het panel beveelt de bachelor Design aan om samen met de bacheloropleiding Fine Art, de Ad Interieurvormgever én in samenwerking met de examencommissie de onderbouwing van beoordelingen structureel te versterken. Daarbij gaat het om het expliciet motiveren van toegekende cijfers met concrete verwijzingen naar het werk en naar de gehanteerde criteria, het aanscherpen van globale rubric-omschrijvingen, het concretiseren van weging en het benutten van interne best practices. Een actieve rol van de examencommissie in het bewaken en stimuleren van deze kwaliteitsverbetering is hierbij volgens het panel van essentieel belang, wat tevens vastgelegd zou kunnen worden in de nieuwe gezamenlijke OER.

Examencommissie

De examencommissie bestaat uit een centrale commissie voor heel ArtEZ en een drietal kamers: een kamer voor Art & Design, een kamer voor Muziek en een kamer voor Theater & Dans. De kamer voor Art & Design kent een voorzitter, een tweetal docentleden en een ambtelijk secretaris. Ook is er aan de kamer van Art & Design een externe lid toegevoegd van een andere kunstvakhogeschool. De voorzitter van elke kamer heeft tevens zitting in de centrale examencommissie.

Het panel is te spreken over de samenstelling van de kamer voor Art & Design en over het feit dat daarin nu ook twee docenten zitting hebben. Het is een goed streven dat de commissie het aantal docenten nog verder wil uitbreiden. Het panel adviseert ArtEZ om een dergelijke brede afspiegeling vanuit de opleidingen ook terug te laten komen in de samenstelling van de centrale examencommissie. Dat kan bijdragen aan consistentie en samenhang in de borging van het eindniveau ArtEZ-breed.

Het panel constateert dat de examencommissie haar wettelijke rol naar behoren invult. Ze borgt de kwaliteit van het toetsen en beoordelen en gaat zowel proactief als reactief na of de tentamens en de examens de beoogde kwalificaties op het beoogde niveau toetsen. Beide niveaus – centraal en kamer – checken de toetsprogramma's en voeren dossiercontroles uit. Zij beoordelen of afstudeerprojecten, beoordelingen en beschrijvingen van toetsen toereikend zijn en of procedures correct worden toegepast. Leden van de examencommissie zijn met ingang van vorig cursusjaar (2024-2025) ook steekproefsgewijs bij eindexamens aanwezig.

De examencommissie voert een duidelijke ontwikkelagenda. Ze richt zich nu onder andere op het vergroten van de toetsdeskundigheid van de docenten en het behalen van BKE. Daarover heeft de commissie afspraken gemaakt met de opleidingshoofden van de verschillende studierichtingen. De examencommissie herkent de bevindingen van het panel met betrekking tot de navolgbaarheid en heeft samen met (de verschillende studierichtingen van) de opleidingen al gewerkt aan het opstellen van rubrics. Zoals al hierboven is beschreven, vindt het panel het

belangrijk dat de examencommissie nu samen met de opleidingen vervolgstappen zet om de navolgbaarheid nog verder te vergroten.

Vastlegging van taken en rolzuiverheid

Tijdens de audit is ook gesproken over de afbakening van taken en bevoegdheden tussen het College van Bestuur (CvB), academiedirecteuren, opleidingshoofden en examencommissie. Daarover wil de examencommissie meer vast (laten) leggen in het bestuurs- en beheersreglement, zodat het voor alle betrokkenen helder is wat wel en niet hoort bij de wettelijke taken en bevoegdheden van de examencommissie als onafhankelijke entiteit. Tevens wenst de examencommissie een ruimere facilitering en steun vanuit het CvB voor het kunnen uitvoeren van haar taken en voor het contact met (hoofden, docenten en studenten van) de opleidingen. Daarover is ze nu met het CvB en de directeuren van de academies in gesprek.

Afstuderen

Het panel stelt vast dat het afstudeerproces binnen de bachelor Design zorgvuldig is ingericht en een representatief beeld geeft van het niveau van de student aan het einde van de opleiding. Het laatste studiejaar staat volledig in het teken van afstuderen. Studenten ronden eerst hun theoretisch onderzoek en overige studieonderdelen af; vervolgens realiseren zij een beeldend eindwerk en presenteren dit tijdens de afstudeerexpositie die zij samen met medestudenten inrichten. Tijdens het eindexamen lichten studenten hun werk toe en positioneren zij zich binnen het vakgebied. De beoordeling wordt uitgevoerd door aangewezen examinatoren, aangevuld met een externe gecommitteerde die in adviserende zin participeert. De eindbeoordeling vindt plaats aan de hand van de landelijke competenties (of richtingafhankelijke afgeleiden daarvan), waarmee de opleiding volgens het panel een passend beoordelingskader hanteert.

De examencommissie borgt de kwaliteit van het volledige examenproces en ziet toe op een correcte uitvoering van de vastgestelde procedures. De eindwerken worden jaarlijks gepresenteerd tijdens de ArtEZ Finals, waar studenten zich tonen aan een breed publiek, waaronder vertegenwoordigers van het werkveld. Volgens het panel biedt deze zichtbaarheid een waardevolle verbinding tussen opleiding en beroepspraktijk en draagt het bij aan een realistische en betekenisvolle afsluiting van de studie.

Weging en Oordeel: voldoet

In haar overwegingen neemt het panel mee dat het toetssysteem van de bachelor Design helder is vormgegeven, aansluit bij de onderwijsvisie en beschikt over een dekkende mix van toetsvormen die de beoogde leerresultaten afdoende raken. Het panel ziet dat het ArtEZ-toetskader richting geeft aan verdere uniformiteit en dat de examencommissie haar wettelijke taken naar behoren uitvoert. Tegelijkertijd vraagt de navolgbaarheid van beoordelingen om verbetering, onder meer door explicietere onderbouwingen, verdere kalibratie en het benutten van bestaande best practices.

Op grond van bovenstaande beoordeelt het panel Standaard 3 als 'voldoet'.

4.4. Gerealiseerde leerresultaten

Standaard 4: De opleiding toont aan dat de beoogde leerresultaten worden gerealiseerd.

Toelichting NVAO: Het realiseren van de beoogde leerresultaten blijkt uit de uitkomsten van toetsen, de eindwerken en de wijze waarop afgestudeerden in de praktijk of in een vervolgopleiding functioneren.

Bevindingen

Om inzicht te krijgen in het gerealiseerde eindniveau van de studenten van de bachelor Design heeft het panel voorafgaand aan de visitatie een representatieve selectie van in totaal 15 eindwerken beoordeeld evenwichtig verdeeld over de drie locaties en de dertien studierichtingen. Het betrof een steekproef van eindwerken van studenten die zijn afgestudeerd in 2024-2025. Daarnaast heeft het panel in juli 2025 een bezoek gebracht aan de afstudeerexposities op de verschillende locaties Arnhem, Enschede en Zwolle om een globale indruk te krijgen van het niveau van afgestudeerden.

De studenten hebben in de verschillende eindwerken aangetoond dat zij de beoogde competenties/leerresultaten op het niveau van een startbekwaam ontwerper/maker op bachelorniveau hebben ontwikkeld. De afstudeerwerken lieten een brede variëteit van onderzoek en ontwerpen en maken zien; passend bij de vrijheid die de opleiding hen daarin heeft geboden. De kwaliteit van de bestudeerde eindwerken beoordeelde het panel als goed. Het panel was onder de indruk van de artistieke kwaliteit van zowel het werk op de afstudeerexposities als van het werk dat in de academie tentoon werd gesteld. Het panel kwam over het algemeen tot een vergelijkbaar oordeel als de eindexamencommissie.

Functioneren in de praktijk

Het panel stelt vast dat het werkveld positief is over het functioneren van afgestudeerden van de bachelor Design. Via stages, terugkerende overlegmomenten, de werkveldadviescommissie, docenten die werkzaam zijn binnen het veld en de betrokkenheid van externe professionals bij het afstuderen ontvangt de opleiding signalen dat afgestudeerden herkenbaar zijn in hun eigen richting en zich na het afstuderen goed weten te positioneren.

Ook alumni zijn positief over de aansluiting van de opleiding op het werkveld. Zij geven aan dat afgestudeerden herkenbaar zijn in hun eigen signatuur, beschikken over een stevig artistiek-ontwerpmatig fundament en zich adequaat weten te bewegen binnen uiteenlopende ontwerppraktijken. Alumni geven aan dat zij de opleiding als passend en waardevol ervaren voor hun verdere loopbaan, mede door de mogelijkheden om na afstuderen gebruik te maken van studiofaciliteiten en de alumnihub. Ook zijn zij te spreken over de scholingsvouchers. Dit is een voucher ter waarde van €2.000, welke zij kunnen besteden aan cursussen en workshops via het centrum ArtEZ Ondernemen. Alumni worden bovendien actief betrokken bij het onderwijs, onder meer als gastdocent, om het werk van studenten van feedback te voorzien en als begeleider van studentprojecten. Volgens het panel draagt dit bij aan een betekenisvolle verbinding tussen opleiding, afgestudeerden en werkveld.

Weging en oordeel: voldoet

In haar overwegingen constateert het panel dat het gerealiseerde eindniveau van de bachelor Design overtuigend op bachelorniveau ligt en aansluit bij de behoeften van het werkveld. De bestudeerde eindwerken tonen een brede variatie aan onderzoek, ontwerp en makerschap en sluiten aan bij de beoogde competenties. Het panel beoordeelde de kwaliteit van het werk als goed en kwam doorgaans tot vergelijkbare oordelen als de eindexamencommissie. Het werkveld spreekt waardering uit voor afgestudeerden, die volgens hen herkenbaar zijn in hun eigen richting en zich goed weten te positioneren. Ook alumni ervaren dat de opleiding hen passend heeft voorbereid op de beroepspraktijk en waarderen de blijvende ondersteuning via studiofaciliteiten, alumnihubs en scholingsmogelijkheden. Deze sterke verbinding tussen opleiding, afgestudeerden en werkveld bevestigt het panel in haar positieve oordeel.

Op grond van bovenstaande beoordeelt het panel Standaard 4 als 'voldoet'.

4.5. Voorzieningen

Standaard 5: De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.

Toelichting NVAO: De huisvesting van de opleiding en de voorzieningen passen bij de beoogde leerresultaten en de onderwijsleeromgeving.

Bevindingen

Huisvesting en studiewerkplekken

Art & Design werkt vanuit drie academielocaties in Arnhem, Zwolle en Enschede. Het panel constateert dat de opleiding studenten op alle locaties een omgeving biedt die hen ondersteunt bij het ontwikkelen van de beoogde leerresultaten. De gebouwen bevatten werkplaatsen, studio's, ateliers, projectruimtes en leslokalen die aansluiten bij het praktijkgerichte kunstonderwijs. Studenten beschikken over werkplekken waar zij zelfstandig kunnen werken, experimenteren en samenwerken, en waar werk kan blijven liggen.

Werkplaatsen en faciliteiten

De werkplaatsen vormen het hart van het onderwijs. In totaal heeft de opleiding ongeveer dertig verschillende werkplaatsen, variërend van hout- en metaalwerkplaatsen tot grafische werkplaatsen, digitale labs, audiovisuele studio's, een stop-motionstudio, keramiecfaciliteiten en een uitgebreide uitleenservice voor apparatuur. Studenten bezoeken aan het begin van hun studie alle werkplaatsen zodat zij zicht krijgen op de mogelijkheden. Gedurende verschillende studiejaren organiseert de opleiding bovendien workshoplessen, waardoor studenten opnieuw kennis kunnen maken met technieken en materialen of deze verder kunnen verdiepen. Zij kunnen daarnaast zelf tijd reserveren om zelfstandig te werken en volgen vooraf verplichte veiligheidsinstructies. Op elke locatie zijn werkplaatsbegeleiders aanwezig die studenten technisch ondersteunen en adviseren over materiaalgebruik en maakprocessen. Studenten waarderen deze begeleiding sterk.

Verschillen tussen locaties

Tussen de locaties bestaan verschillen die samenhangen met schaal en bouwtypologie. Zwolle beschikt over compacte en toegankelijke werkplaatsen; de locatie werkt actief aan innovatie en verkent mogelijkheden voor avond en weekendopenstelling. Studenten merken op dat de uitwisseling met de stad de laatste jaren is toegenomen, onder andere via samenwerkingen met lokale werkplaatsen en presentatieplekken.

Arnhem biedt een breed en divers aanbod aan faciliteiten. De academie constateert, net als andere locaties, uitdagingen in de beschikbare ruimte en in de kwaliteit van enkele onderwijsruimten. Zo benoemen studenten dat de labs aan de Oude Kraan in Arnhem in het verleden te maken hadden met overstromingen en onderhoudsproblemen; deze ruimten zijn na schoonmaak en herstelacties weer bruikbaar, al vragen zij verdere modernisering. Deze punten maken onderdeel uit van het bredere huisvestingsmasterplan, waarin wordt gewerkt aan duurzame verbeteringen. De recent geplaatste lift in het Rietveldgebouw vergroot de toegankelijkheid. Enschede (AKI) is gehuisvest in het monumentale Tetem II gebouw. De kleinschalige opzet zorgt voor korte lijnen en nabijheid van werkplaatsen. Tegelijkertijd merkt het panel dat openstelling en personele bezetting hier soms onder druk staan. De academie vergroot de toegankelijkheid door inzet van studentassistenten.

Daarnaast bieden de drie locaties afgestudeerden de mogelijkheid om nog een jaar toegang te houden tot een studio in een gebouw waar ook andere kunstenaars werken. Studenten en alumni geven aan dat deze voorziening hen ondersteunt in de overgang naar de beroepspraktijk.

Algemene voorzieningen

Op alle locaties zijn bibliotheek en ICT-voorzieningen beschikbaar. Studenten kunnen gebruikmaken van literatuur, vakgerichte bronnen, uitleenservices voor gespecialiseerde apparatuur

en digitale systemen zoals Teams, Leerpodium en Osiris. De bibliotheken vervullen bovendien een rol als ontmoetings- en studieplek. In Zwolle ondersteunt de Werkplaats Onderzoek zowel studenten als medewerkers bij onderzoeksvoorstellen en theoretische verdieping.

Capaciteit en toegankelijkheid

Studenten noemen ruimtegebrek als terugkerend punt. De academies zitten aan hun maximale capaciteit, waardoor studenten soms moeten uitwijken naar externe voorzieningen, vooral in drukke periodes voor schouwen en Finals. Ondanks deze krapte beoordelen studenten de bereikbaarheid en beschikbaarheid van werkplaatsen overwegend positief. Zij erkennen dat eigen initiatief nodig is bij het plannen van tijd in werkplaatsen, zeker in piekweken.

Weging en oordeel: voldoet

Het panel oordeelt dat de huisvesting en materiële voorzieningen van Art & Design studenten adequaat ondersteunen bij het realiseren van de beoogde leerresultaten. De werkplaatsen zijn rijk en gevarieerd en bieden ruimte voor maken, experimenteren en leren door te doen. Studenten kunnen daarnaast gebruikmaken van bibliotheekfaciliteiten, uitleenservices en ondersteunende ICT-systemen op alle locaties. Hoewel ruimtegebrek en enkele verouderde ruimten aandacht vragen, werkt de opleiding samen met bestuur en diensten aan structurele verbeteringen via het huisvestingsmasterplan en gerichte lokale maatregelen.

Op grond van bovenstaande beoordeelt het panel Standaard 5 als 'voldoet'.

4.6. Kwaliteitszorg

Standaard 6: De opleiding kent een expliciete en breed gedragen kwaliteitszorg, bevordert de kwaliteitscultuur en is gericht op ontwikkeling.

Toelichting NVAO: De opleiding organiseert effectieve periodieke feedback die de realisatie van de beoogde leerresultaten ondersteunt. Bij bestaande opleidingen vinden geëigende verbeteringen plaats naar aanleiding van de uitkomsten van de vorige beoordeling. Hierbij worden passende evaluatie- en meetactiviteiten ingezet. De uitkomsten van deze evaluatie vormen aantoonbaar de basis voor ontwikkeling en verbetering. De opleiding legt intern verantwoording af over de bijdrage van de opleiding aan het realiseren van de strategische doelen van de instelling. Kwaliteitszorg verzekert realisatie van de beoogde leerresultaten. Bij de interne kwaliteitszorg zijn de opleidings- en examencommissies, medewerkers, studenten, alumni en het afnemende beroepenveld van de opleiding actief betrokken. De ontwerpprocessen en de erkenning en borging van de kwaliteit van de opleiding zijn in overeenstemming met de ESG. De opleiding publiceert accurate, betrouwbare en voor de doelgroepen goed toegankelijke informatie over de kwaliteit van de opleiding.

Bevindingen

Het panel ziet dat de opleiding werkt met een breed en samenhangend systeem van kwaliteitszorg, waarin verschillende gremia actief bijdragen aan het bewaken en verbeteren van de onderwijskwaliteit. Formele structuren zoals de medezeggenschapsraad, de opleidingscommissie, de werkveldcommissie en de examencommissie worden hierin regelmatig betrokken, aangevuld met informele overlegmomenten binnen teams en tussen studenten, docenten en het management. De afdeling Onderwijs & Kwaliteit (O&K) ondersteunt de opleidingen instelbreed en bewaakt de ondergrens wanneer risico's voor de kwaliteit ontstaan.

Intern en externe kwaliteitszorg

Kwaliteitszorg vindt binnen de opleiding plaats via diverse overleg- en evaluatiestructuren. Docententeams stemmen regelmatig af over curriculum, vakinhoud en studielast, variërend van maandelijkse teamoverleggen tot studiedagen. Alle studierichtingen hebben een eigen opleidingscommissie (OC). De opleidingscommissies voeren periodiek overleg met het management, hebben instemmingsrecht op de Onderwijs en Examenregeling (OER) en worden betrokken bij de evaluatie van vakken, studenten-enquêtes en curriculumvernieuwingen. Studenten leveren input via klassenvertegenwoordigers, terugkerende gesprekken en de Nationale Studenten Enquête (NSE). Positieve NSE-resultaten in 2025 laten zien dat studenten zich gehoord voelen, maar aandachtspunten zoals prestatiedruk en begeleiding van internationale studenten blijven onderdeel van de PDCA-cyclus.

Naast de reguliere evaluaties luistert de opleiding ook via aanvullende vormen actief naar studenten. Zo leidde een door de Critical Board uitgevoerd onderzoek binnen Creative Writing tot herinrichting van een vak, en organiseert de AKI structureel lunches en ontmoetingsmomenten om informele signalen op te halen en het gesprek tussen studenten, docenten en management te versterken.

De externe kwaliteitszorg is eveneens geborgd. De opleiding maakt gebruik van de NSE en Kunstenmonitor en onderhoudt contacten met het werkveld via stages, gastdocenten, externe betrokkenheid bij examens en in sommige richtingen via externe commissies. Omdat veel docenten actief zijn in de beroepspraktijk, wordt actuele kennis vanzelfsprekend ingebracht in het onderwijs. Ook alumni worden betrokken bij onderwijs, netwerkbijeenkomsten en de werkveldcommissie, waardoor het panel een sterke wisselwerking ziet tussen opleiding en beroepspraktijk.

Uitdagingen en organisatieontwikkeling

Het panel heeft in de gesprekken tijdens de audit geconstateerd dat de drie opleidingen (de bachelor Design, de bachelor Fine Art en Ad Interieurvormgever) midden in een organisatie-transitie zitten. De opleidingen – en waar van toepassing de studierichtingen – hebben thans

nog vrij weinig tot geen onderling contact over de visie op en de borging van de kwaliteit van hun onderwijs. Het panel is van oordeel dat een gedeelde visie kan bijdragen aan samenhang en consistentie binnen ArtEZ, terwijl tegelijkertijd ruimte blijft bestaan voor de eigenheid en profilering van de afzonderlijke opleidingen en locaties.

Behoefte aan documentatie en structurele borging

Het panel ziet dat er binnen alle drie de opleidingen veel waardevolle kwaliteitsactiviteiten plaatsvinden, maar constateert dat deze niet altijd expliciet zijn vastgelegd of aantoonbaar zijn in formele documentatie. Het panel adviseert de drie opleidingen om systematischer vast te leggen wat in de praktijk reeds wordt gedaan en om deze activiteiten zichtbaar te maken in procedures en verslaglegging én hierover met elkaar uit te wisselen zodat op deze punten ook met en van elkaar geleerd kan worden. Dit vergroot tevens de transparantie en versterkt de borging.

Als voorbeeld noemt het panel de kalibratie van eindwerken: in de gesprekken tijdens de audit bleek dat kalibratiesessies wel plaatsvinden, maar dat hierover niets is terug te vinden in beleidsstukken en vastgelegde processen.

Ook ziet het panel dat er een grote betrokkenheid en inhoudelijke uitwisseling is binnen de teams, maar dat overlegmomenten momenteel vaak ad hoc plaatsvinden. Een volgende stap zou moeten zijn om te structureren, te formaliseren en adequaat te faciliteren. Heldere overlegstructuren dragen bij aan continuïteit, gezamenlijke normvorming en consistente besluitvorming.

Gezamenlijke visie en ontwikkeling van OER

Zoals al bij standaard 1 is beschreven, adviseert het panel om de ontwikkeling van het nieuwe OER te benutten als fundament voor een gezamenlijke, opleidingsbrede visieontwikkeling. Het is van belang dat deze visieontwikkeling niet beperkt blijft tot het vastleggen van procedures, maar richting geeft aan de manier waarop onderwijs, toetsing en kwaliteitszorg in samenhang worden ontworpen en uitgevoerd.

Het panel beveelt de drie opleidingen op basis van bovenstaande aan om de organisatietransitie en het gezamenlijk formuleren van de visie op en de borging van de kwaliteit van hun onderwijs nadrukkelijk te ondersteunen door de kwaliteitszorg integraal en structureel te ontwerpen en ook bestuurlijk te verankeren.

Weging en oordeel: voldoet

In haar overwegingen ziet het panel dat de opleiding beschikt over een betrokken en breed gedragen kwaliteitscultuur, waarin studenten, docenten, alumni, werkveld en interne gremia actief bijdragen aan het verbeteren van het onderwijs. Het panel waardeert dat zowel formele als informele structuren worden benut en dat signalen uit verschillende richtingen daadwerkelijk leiden tot bijstellingen. Tegelijkertijd merkt het panel op dat veel waardevolle activiteiten nog vooral in de praktijk plaatsvinden en minder zichtbaar zijn in formele documentatie en overlegstructuren. Het panel beveelt aan om deze kwaliteitsactiviteiten systematischer vast te leggen en overlegmomenten meer te formaliseren, en om de gezamenlijke visieontwikkeling binnen ArtEZ — mede in samenhang met een nieuwe gezamenlijke OER — verder uit te werken. Dat vergroot de transparantie, versterkt de borging en bevordert consistentie tussen opleidingen, terwijl ruimte blijft voor eigenheid per locatie en studierichting.

Op grond van bovenstaande beoordeelt het panel Standaard 6 als 'voldoet'.

5. EINDOORDEEL

Het panel concludeert dat de voltijd- en de deeltijdvariant van de bachelor Design (formeel: Vormgeving) op alle standaarden voldoen aan de basiskwaliteit zoals beschreven in het Beoordelingskader 2024 van de NVAO. De opleiding zet een helder en realistisch bachelorniveau neer, wat overtuigend zichtbaar wordt in de afstudeerwerken. Het panel is daarbij onder de indruk van de artistieke kwaliteit die studenten laten zien.

Daarnaast valt het panel op dat de opleiding zich in de afgelopen periode veerkrachtig heeft ontwikkeld. Ondanks personele wisselingen toont het docententeam een sterke mate van betrokkenheid, professionaliteit en eigenaarschap. De opleiding weet hiermee continuïteit te bieden en een leeromgeving te creëren waarin studenten worden uitgedaagd om hun eigen signatuur te ontwikkelen.

Het panel ziet een samenhangend programma, een deskundig en gemotiveerd docententeam, een robuust toetssysteem en passende voorzieningen.

Op basis van de beslisregels van de NVAO komt het panel tot het eindoordeel 'positief' voor de voltijd- en de deeltijdvariant van hbo-bacheloropleiding Design van ArtEZ University of the Arts.

6. AANBEVELINGEN

Generiek voor de academies Art & Design Zwolle, Arnhem en Enschede

Standaard 3

Het panel beveelt de bacheloropleidingen Design, Fine Art en de Ad Interieurvormgever aan om samen en in samenwerking met de examencommissie, de onderbouwing van beoordelingen systematisch te versterken. Een actieve rol van de examencommissie in het bewaken en stimuleren van deze kwaliteitsverbetering is hierbij essentieel.

Standaard 6

Het auditteam heeft gezien dat de drie opleidingen midden in een organisatietransitie zitten. Het beveelt de opleidingen aan om nu een gezamenlijke visie op het onderwijs en de kwaliteitsborging hiervan met elkaar af te stemmen. Het beveelt de opleidingen hierbij aan de kwaliteitszorg integraal en nadrukkelijk te ontwerpen en ook bestuurlijk te verankeren.

BIJLAGE I**Scoretabel**

Scoretabel paneloordelen ArtEZ University of the Arts hbo-bacheloropleiding Design Voltijd en deeltijd		
Standaard	Oordeel voltijd	Oordeel deeltijd
Standaard 1. De beoogde leerresultaten	Voldoet	Voldoet
Standaard 2. Onderwijsleeromgeving	Voldoet	Voldoet
Standaard 3. Toetsing	Voldoet	Voldoet
Standaard 4. Gerealiseerde leerresultaten	Voldoet	Voldoet
Standaard 5. Voorzieningen	Voldoet	Voldoet
Standaard 6. Kwaliteitszorg	Voldoet	Voldoet
Eindoordeel	Positief	Positief

BIJLAGE II**Programma, werkwijze en beslisregels****Auditprogramma opleidingsbeoordeling bacheloropleiding Design– ArtEZ University of the Arts – 25, 26 en 27 februari 2026****Woensdag 25 februari 2026**

0900 – 0945	Voorbespre- king Panel	
0945 – 1050	Directie	Directeur ADA Directeur ADZ Directeur ADE a.i.
1050 – 1100	Koffie	
1100 – 1200	Examencom- missie	Voorzitter CEC a.i., lid Art & Design portefeuille ADE Voorzitter Art & Design a.i. (minus ADE)) Ambtelijk secretaris & secretaris ADA en ambtelijk secretaris CEC Secretaris A&D ADZ en ADE a.i. Ambtelijk secretaris ADZ en ADE
1200 – 1250	Schouw werk en documen- tatie	
1250 – 1330	Lunch	
1330 – 1445	Hoofden Design	Hoofd Design Art Technology, Arnhem Hoofd Fashion Design, Arnhem Hoofd Creative Writing, Arnhem), Hoofd Comic Design en Animation Design, Zwolle Hoofd Graphic Design, Zwolle Hoofd Werkplaatsen, Zwolle Hoofd Moving Image a.i., Enschede
1445 – 1500	Koffie	
1500 – 1620	Docenten Design	Docent Moving Image, Enschede Docent Illustration Design, Zwolle Docent Animation Design, Try Out, Zwolle Docent Graphic Design, Zwolle Docent Creative Writing, Arnhem Instructeur Computer Werkplaats, Arnhem Docent Graphic Design, Arnhem
1620 – 1720	Onderling overleg panel	

Donderdag 26 februari 2026

0830 – 0915	Voorbespre- king Panel	
0915 – 1020	Hoofd & do- centen Asso- ciate Degree	Hoofd AD Interieur Vormgever Coördinator Associate Degree, Zwolle Docent Associate Degree, Zwolle Docent Associate Degree, Zwolle Docent Associate Degree, Zwolle
1020 – 1135	Hoofden & docenten Fine Art	Hoofd Fine Art a.i., Enschede Hoofd BEAR, Arnhem Docent BEAR, Arnhem Docent BEAR, Arnhem Docent Fine Art, Enschede Docent Fine Art, Enschede Docent Fine Art, Enschede

1135 – 1145	Koffie	
1145 – 1300	Studenten Design	Student Design Art Technology, jaar 3, Arnhem Student Creative Writing, jaar 3, Arnhem Student Illustration Design, jaar 4, Zwolle Student Animation Design, jaar 4, Zwolle Student Graphic Design, jaar 3, Zwolle Student Crossmedia Design, jaar 3, Enschede
1300 – 1345	Lunch	
1345 – 1500	Studenten Fine Art	Student Fine Art BEAR, jaar 2, Arnhem Student Fine Art BEAR, jaar 4, Arnhem Student Fine Art BEAR, jaar 3, Arnhem Student Fine Art, jaar 2, Enschede Student Fine Art, jaar 3, Enschede Student Fine Art, jaar 4, Enschede Student Fine Art, jaar 4, Enschede
1500 – 1520	Koffie	
1520 – 1615	Studenten Ad	Associate Degree, jaar 2, Zwolle Associate Degree, jaar 2, Zwolle Associate Degree, jaar 2, Zwolle Associate Degree, jaar 1, Zwolle
1615 – 1715	Onderling overleg panel	

Vrijdag 27 februari 2026

0900 – 1015	Alumni Design & Ad & Fine Art	Alumnus Fine Art, 2025 Alumnus Creative Writing, 2021 Alumnus Comic Design, 2025 Alumnus Illustration Design, 2021 Alumnus Product Design, 2023 Alumnus BEAR, 2024 Alumnus Fashion, 2025 Alumnus Interior Design, 2025 Alumnus Ad Interieurvormgever, 2024 Alumnus Graphic Design, 2025
1030 – 1130	<i>Indien nodig:</i> Pending Issues (Online/Fysiek)	
1130 – 1300	Overleg panel + lunch	
1300 – 1400	Terugkoppeling	

'NB. In verband met de privacywetgeving zijn hier uitsluitend de functies/rollen van gesprekspartners opgenomen. De namen van de gesprekspartners zijn bij de secretaris van het auditpanel bekend.'

Werkwijze

Bij de beoordeling van de betreffende opleiding is uitgegaan van het door de NVAO vastgestelde 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland' (inwerkingtreding 1 april 2024). Daarin staan de standaarden vermeld waarop het auditpanel zich bij de beoordeling van een opleiding moet richten en de criteria aan de hand waarvan het auditpanel zijn oordeel over de opleiding moet bepalen.

De secretaris lichtte het auditpanel voorafgaand aan de visitatie uitgebreid voor over het beoordelingskader en de -procedure en over de van hen verwachte attitude voor, tijdens en na de visitatie. Tevens zorgde de secretaris voor een kalibratie van het auditpanel door de interpretatie van de standaarden, de oordelen en de beslisregels door te nemen. Tijdens het audittraject bewaakte de secretaris de correcte procesgang, zag erop toe dat het oordeel van het auditpanel conform het kader tot stand kwam en ondersteunde het proces van de oordeelsvorming.

Op basis van de door opleiding geleverde documentatie heeft het auditpanel zich een beeld kunnen vormen van de primaire en secundaire processen van de betreffende opleiding. Voorafgaand aan het locatiebezoek vond een voorbereidend intern paneloverleg plaats waarin het auditpanel het informatiedossier en de onderliggende documenten besprak. Bovendien zijn de bevindingen van het auditpanel over de eindwerken tijdens het vooroverleg onderling gedeeld.

De visitatie was gericht op een verificatie van de bevindingen uit de documentenanalyse en het verkrijgen van aanvullende informatie over de inhoud van het programma. Dit geschiedde door gesprekken met vertegenwoordigers van de opleiding, studenten en het werkveld, die waren te kenschetsen als 'gesprekken tussen vakgenoten'.

De verificatie door het auditpanel geschiedde door verscheidene malen hetzelfde onderwerp met verschillende geledingen te bespreken en aan de hand van additionele documentatie en - daar waar het de huisvesting en de materiële voorzieningen betreft- ook door eigen waarneming.

Na overleg met de betreffende opleiding heeft het auditpanel met in achtneming van de daartoe strekkende regels van de NVAO en op basis van zijn documentanalyse en de daaruit voortvloeiende specifieke aandachtspunten de keuze van de gesprekspartners vastgesteld.

Het auditpanel bood studenten, docenten en andere betrokkenen bij de opleiding die niet waren opgenomen in het programma van het locatiebezoek, de gelegenheid om zaken onder de aandacht te brengen die zij van belang achten voor de beoordeling. Het auditpanel heeft geconstateerd, dat de betreffende opleiding de mogelijkheid daartoe tijdig en op correcte wijze bij hen onder de aandacht heeft gebracht en hen heeft geïnformeerd over hoe zij contact konden opnemen met de secretaris van het auditpanel. Het auditpanel ontving geen reacties.

Afstemming deelpanels binnen het cluster

Afstemming tussen de deelpanels is geborgd door de overlap in de bezetting tussen alle deelpanels. Daarnaast is, rekening houdend met het feit dat elke opleidingsbeoordeling een individuele beoordeling betreft, vanuit de overlap in de bezetting, waar relevant voortschrijdend gereflecteerd op vorige bezoeken binnen deze visitatiegroep. Verder wordt de afstemming tussen de auditpanels geborgd door de ondersteuning van zo veel mogelijk dezelfde secretaris vanuit zowel Hobéon als NQA en door de inzet van getrainde voorzitters.

Het oordeel van het auditpanel vastgelegd in een conceptrapport werd aan de opleiding voorgelegd voor een toets op eventuele feitelijke onjuistheden.

Beslisregels

Volgens de NVAO-Beslisregels Accreditatie kan een standaard 'voldoet', 'voldoet ten dele' of 'voldoet niet' scoren. Hobéon heeft de beslisregels toegepast, zoals deze zijn opgesomd in het 'Beoordelingskader accreditatiestelsel hoger onderwijs Nederland', (2024).

Wanneer er sprake is van verschillende varianten van een opleiding (bijvoorbeeld: voltijd, deeltijd en duaal), dan moet uit de beoordeling blijken dat voor elke variant de kwaliteit is gewaarborgd op grond van de standaarden uit het betreffende beoordelingskader om te komen tot een positief eindoordeel over de opleiding. Het eindoordeel over de opleiding luidt: 'positief', 'positief onder voorwaarden' of 'negatief'.

Indien een opleiding onder één opleidingscode (ISAT) wordt aangeboden op meerdere locaties, kan de opleiding alleen voor accreditatie in aanmerking komen als uit de beoordeling blijkt dat elke locatie voldoet aan de in het betreffende beoordelingskader genoemde kwaliteitsstandaarden.

Opleidingsbeoordeling instelling zonder erkenning ITK

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval positief indien alle standaarden 'voldoet' scoren.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval positief onder voorwaarden indien Standaard 1 voldoet en maximaal drie standaarden een 'voldoet ten dele' scoren, waarbij het auditpanel het opleggen van voorwaarden adviseert.

Het eindoordeel over een opleiding is in elk geval negatief indien:

- een of meer standaarden 'voldoet niet' scoren
- standaard 1 'voldoet ten dele' scoort
- een tot drie standaarden 'voldoet ten dele' scoren, waarbij het auditpanel niet adviseert om voorwaarden op te leggen;
- drie of meer standaarden 'voldoet ten dele' scoren.

BIJLAGE III

Lijst geraadpleegde documenten

- Zelfevaluatie­rapport opleiding
- Beroeps- en Opleidingsprofiel Beeldende Kunst en Vormgeving (2014)
- Beroeps- en Opleidingsprofiel Beeldende Kunst & Design (2025)
- Schematisch programma­overzicht
- Inhoudsbeschrijving (op hoofdlijnen) van de programma­onderdelen, met vermelding van
 - leerresultaten, leerdoelen, werkvormen, wijze van toetsen, literatuur (verplicht / aanbevelen), betrokken docenten en studiepunten.
- Overzicht van het ingezette personeel
 - naam, functie, omvang aanstelling, graad en deskundigheid
- Onderwijs- en examen­regeling – OER Design
- Onderwijs- en Toetsprogramma Design
- ArtEZ Toetskader 2024
- Overzichtslijst van alle recente eindwerken
- Jaarverslag examen­commissie en verslagen opleidings­commissie
- Actieplan naar aanleiding van het rapport van de Inspectie van het Onderwijs

Het panel heeft van vijftien studenten de eindwerken bestudeerd, evenwichtig verdeeld over de drie locaties en de dertien studierichtingen.

Om redenen van privacy zijn de namen van afgestudeerden en hun studentnummers van wie het panel de eindwerken heeft bekeken niet opgenomen in deze rapportage. Namen van de afgestudeerde studenten, hun studentnummer evenals de titels van de eindwerken zijn bekend bij de secretaris van het auditpanel.

BIJLAGE IV Panelsamenstelling

Op 11 februari 2026 heeft de NVAO goedkeuring gegeven aan de samenstelling van het auditpanel t.b.v. de beoordeling van de opleiding Design (formeel Vormgeving) van ArtEZ the University of Arts onder het nummer PA-2418. Deze opleiding behoort tot onderstaande visitatiegroep.

Naam visitatiegroep:	HBO Bachelor Beeldende Kunst en Vormgeving midden
----------------------	---

De secretaris van het auditpanel beschikt over nadere informatie over de samenstelling en expertise van de panelleden die in bovengenoemde visitatiegroep zijn ingezet.

In onderstaande tabel volgen korte functiebeschrijvingen van de panelleden die deelnamen aan het auditpanel van de in dit beoordelingsrapport beschreven opleiding.

Naam (voorletters/achternaam inclusief titulatuur)	Rol	Korte functiebeschrijvingen
P. J. Wildschut, MEd	Voorzitter	Hogeschooldocent en leidinggevende van het Assessment Centrum van de lerarenopleiding van Hogeschool Rotterdam en het Bureau Assessment & Validering (a.i.) van Hogeschool Utrecht
L. Cluitmans, MA	Lid	Conservator hedendaagse kunst bij het Centraal Museum
N. Schrader, MA	Lid	Hoofddocent van de Master Non Linear Narrative aan de KABK in Den Haag en eigenaar van de studio Mind Design
J. Rekvelde, PhD	Lid	Kunstenaar, onderzoeker en filmmaker
N. Karst, MA	Lid	Architect, interieurarchitect en hogeschool Hoofddocent Vormgeving bij Academie Minerva
S.L. Warmenhoven - Venderbos, MA	Lid	Creative Director, Senior Design Consultant, Eigenaar van het fashioncreateurs label Warmenhoven & Venderbos, Design research, speculative design en Opleidingsmanager Arts & Crafts bij de Hogeschool van Rotterdam
Yara Stiglic	Studentlid	Student bachelor Vormgeving bij Fontys

M. Orji, MSc	Secretaris	Secretaris Hobéon
--------------	------------	-------------------

De door alle panelleden ondertekende onafhankelijkheids- en geheimhoudingsverklaringen zijn in het bezit van Hobéon. In deze verklaring verklaren de panelleden gedurende ten minste vijf jaar voorafgaand aan de audit geen zakelijke noch persoonlijke binding te hebben gehad met de betrokken instelling - anders dan die in het kader van de werkzaamheden als lid van het auditpanel van het evaluatiebureau -, die een onafhankelijke oordeelvorming ten positieve of ten negatieve zou kunnen beïnvloeden.

Hobéon
a **kiwa** company

Sir Winston Churchilllaan 273
2288 EA Rijswijk
Postbus 70, 2280 AB Rijswijk
+31 (0)88 998 3140
www.hobeon.nl
info@hobeon.com